

5262
2den Faste-Onsdag 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

6 ms, 11. marts, fasc 65

2den Faste-Onsdag 1846

Korsfæstede men ogsaa Opstandne, Himmelfarne Herre, Jesus Christus! vær Du, som Du har lovet, midt iblandt os, hvor vi forsamles i dit Navn, og gør hvad vi bede Faderen om i dit Navn, saa vi maae lære af Dig, som er sagtmodig og ydmyg af Hjertet, ja omdannes ved din Aand til voxende indvortes Lighed med Dig, som altid blev i Faderens Kiærlighed og holdt Hans Befalinger, saa vi ogsaa udvortes kan blive Dig lige, naar Du aabenbares i Din Herlighed!

Lader os alle bede i Vorherres Jesu Navn: Fadervor! Du, som er i Himlene!

Christne Venner! naar vi betragte Herren i Gethsemane, ikke ved de Blus, hans Fjender tænde, men i det rette, i hans eget Lys, da see vi ham bede, stride, lide for os langt meer end Nogen af os kan beskrive eller udsige, ja, hvad vi ikke har nogen levende Forestilling om, uden forsaavidt vi kiende noget til den indvortes Dødskamp, som var Kalken, den Uskyldige for vor Skyld udtømde til sidste Draabe.

Naar vi derimod i samme Lys betragte Herren, som han staaer afmalet for os midt imellem de ypperste Præster, Ældste og Skriftkløge, der forhøre og fordømme ham, see ham staae der med Disipelen ved Siden, som af Dødsfrygt fornægter ham, see, da er hans Stilling os klar nok, thi det er et Optrin af Hverdagslivet i denne Verden, der jo sædvanlig enten bespotter Aanden, misunder al Storhed sin Anseelse, og forbittres over al ubehagelig Sandhed, eller har dog ikke Mod til at være en forhadet Sandhed bekiendt eller Selvfornægtelse til

2den Faste-Onsdag 1846

at dele Skæbne med falden Storhed. Men netop fordi vi saa godt kan forestille os Herren som en Fange imellem Præsterne og de Skriftkloge, just derfor maae vi høilig beundre ham; thi er det selv i vore Øine et nederdrægtigt Selskab, han befinder sig i, hvad maatte det da ikke være i hans, som vidste Alt hvad der var i Mennesket, som giennemskuede Alle disse Præster og Ældste og Skriftkloge, saae al den Ondskab, der opfyldte og al den Usselhed, der drev dem, og dog, med hvilken Rolighed, betragter han [ikke] den afskyelige Forsamling, med hvilken Sagtmodighed besvarer han ikke baade onde Ord og haandgribelig Mishandling, og hvilket medlidende Blik kaster han [ikke] til sin ulykkelige Disipel, der vel med ærlig Hengivenhed, men dog af en daarlig Selvtillid havde styrtet sig i en Fristelse, som Herren forud havde sagt ham, han ei kunde bestaae, ja, vi maa høilig forundres over alt Dette og bekiende, at Herren er ogsaa her den *Eenbaarne*, til Faderens Ære, men det er ikke med ørkesløs Beundring, vor Me-ster vil betragtes af sine Disipler, nei, han siger til enhver af os: gak du hen og gjør ligesaa! thi hvo som ikke tager sit Kors op og følger mig, kan ikke være min Disipel!

Det er derfor tilvisse en alvorlig Sag for os at betragte ham, som ikke skiældte igjen, da han blev overskiældet og ikke truede, da han leed, men bar Alt taalmodig, baade sine Fienders Ondskab og sine Venners Skrøbelighed, det er en alvorlig Sag, fordi vi er kaldte til at være ligesom han var i denne Verden, og maae dog føle, det er langt fra endnu, men det er derfor ingen sørgelig eller nedslaaende Betragtning, den er tvertimod opmuntrende og glæde-

2den Faste-Onsdag 1846

lig for Hans Troende; thi at den Christne Tro ei behager Verden bedre end Herren selv, og at den ikke har noget Bedre at vente hos Verdens ypperste Præster og Skriftkloge, naar den falder i deres Hænder, det lærer al Erfaring, og er det da ikke, maa det

da ikke være os en stor Trøst og Glæde, at see, hvor let Herren bærer alt Saadant, og med hvilken rolig Majestæt han møder al Mishandling, saa vi kan være visse paa, at ligesom den Christne Tro bliver Verdens og dens Vise mere forhadet, jo fastere den knytter sig til Herren, som han staaer afmalet for os i Skriften, jo meer den renses sig fra al Kiøds og Aands Besmittelse, ligesom han er reen, saaledes vil den ogsaa hos os alle vinde samme Magt til at overvinde Verden, som Herren saa klarlig viiste, da han stod mellem Præsterne, de Ældste og Skriftkloge, da de udfrittede ham om hans Lærdom og hans Disipler og han svarede: jeg har lært offentlig i Synagogen og Templet, hvor Folket samles, jeg har ikke talt i Smug, spørg dem, som har hørt mig! de maa vide hvad jeg har sagt, da de fremdeles fremstillede falske Vidner, og han tav stille, overladende det til Løgnerne at røbe og giendrive sig selv, og da saa endelig den ypperste Præst greb til det sidste Raad og besvor ham høitidelig, sigende: er du Christus, den Velsignedes Søn! jeg besværges dig ved den *levende Gud*, at du siger os, om du er Christus, Guds Søn! og Herren da først lader dem vide og føle, han kiender dem, de bedrage ham ikke, i det han svarer; siger jeg eder det, da troer I dog ikke, og spørger jeg eder, da svare I ikke og lade mig ikke løs, men som du siger, saa er det,

2den Faste-Onsdag 1846

og herefter skal I see Menneskens Søn ved Kraftens høire Haand, naar han kommer i Himmels Skyer.

Hvilket Syn for de Troende! hvad bryder de sig om, at den ypperste Præst med hykelsk Forfærdelse sønderriver sine Klæder og raaber: han bespottet Gud, hvad har vi mere Vidnesbyrd behov, og de Andre hykler alle med og istemmer: vi har selv hørt det af hans Mund, han er skyldig at døe, han har forbrudt sit Liv! hvad skulde Troende ændse et saadant usselt Skuespil, hvis Tomhed er ligesaa indlysende som dets Afskyelighed, eller er det ikke soleklart, vidste de Præster og Skriftkloge ikke selv godt, at det var ingen Bespottelse af Christus Guds Søn, som de selv sagde, de forventede, at han, naar han kom, var sin himmelske Fader bekiendt, dømde de sig ikke selv, ved slet ikke

at spørge, om det var sandt, som om det hos dem var nok at være Guds Søn for at have sit Liv forbrudt.

Men er det ikke dog en høist sørgelig Tanke, at det ikke blot skal være de Grove og Vankundige, men især de Fine, Oplyste og Høilærde, der forskyde den himmelske Sandhed og fordømme den?

Jo tilvisse er det sørgeligt, og derover klagede allerede Propheten *Jeremias* sigende: om de end sige: ved den levende Gud, sværge de dog falsk, de forhædede deres Pande, trods nogen Klippe*, jeg havde tænkt: det er kun de Ringe, som ikke kiende Herrens Vei og Guds Ret, jeg vil gaae til de Dygtige og tale til dem, thi de kiende Herrens Vei og Guds Ret, men see, de havde eendrægtelig brudt Aaget og sønderrevet Baandene. Altsaa, det er sørgeligt, men det er sædvanligt, og det er forklarligt nok, at netop de, der idelig maae tænke paa den himmelske Sandhed og tale derom, naar de ikke har Hjerte derfor, maa blive forhædede imod den, og forbittrede paa den, som vi see, de ypperste Præster og

* Jeremias 5,2 ff: "De forhædede deres ansigt mere end en klippe".

2den Faste-Onsdag 1846

Skriftkloge blev i høieste Grad, da Guds Sandhed i Jesus Christus stod lyslevende for deres Øine og gav sig høirøstet Vidnesbyrd for deres Øren.

Og at Verden ikke er anderledes nu, det maae vi jo vide, ja, det maae netop nuomstunder de Troende daglig erfare, thi de som nu er Gamle, har vist allerede i deres Ungdom hørt Præster og Skriftkloge tale fiendsk og foragtelig om Troen paa den Korsfæstede, og nu høre baade Unge og Gamle hvordan de mangelsteds beraade sig paa at faae den Tro udryddet af Jorden, som en Overtro, der piner og plager Verden, saa den Tid nærmer sig med stærke Skridt, da de ypperste Præster og Skriftkloge, skiøndt de bryste sig med den Velsignedes Navn, vil med hykkelsk Forskrækkelse kalde det bespotteligt, naar Nogen bekiender Christus den levende Guds Søn, for hvad han

er, for ham der sidder ved Gud-Faders Høirehaand og skal komme i Himmelenes Skyer at dømme Levende og Døde!

Derpaa maae vi da belave os, det er en sørgelig Forhærdelse parret med det afskyeligste Hykleri, som vi hverken kan udrydde eller forhindre fra at voxe og modnes til Djævels Behag, men det er trøsteligt og glædeligt under alt Det at betragte Vorherre Jesus Christus, som han staaer afmalet for vore Øine mellem de ypperste Præster, Ældste og Skriftekloge, og som vi veed, han baade kan og vil findes midt iblandt os, fødes, opvoxe, og vandre i sine Troende, til paa det Sidste at staae ligesaa rolig, sagtmodig og majestætisk i dem, som han stod, da

2den Faste-Onsdag 1846

han sagde: herefter skal I see Menneskens Søn sidde ved Kraftens Høirehaand og komme i Himmelenes Skyer.

Ja Ch. V. dette Guds Herligheds Haab er vist nok det Eneste, der igunden kan trøste os over al Jordens Møie og Verdens Ondskab, som Apostelen Paulus udtrykkelig vidner, at haabede vi paa Christus alene i dette Liv, da var vi de elendigste af alle Mennesker, men da vi veed, at dette Haab voxer en guddommelig Vext i samme Grad, som vi komme til i Hjerter og Sind at ligne Herren, saa er det tilvisse trøsteligt at forudsee, hvor let hans Byrde er, som vi skal bære; thi naar vi høre, at de, som vil herliggjøres med ham, maae ogsaa lide med ham, da maae vi jo vide det er ikke i Gethsemane, ikke der hvor hans Sjæl var bedrøvet til Døden, og hans Sved faldt paa Jorden, som Blodsdræber, ikke der, hvor Helvedes Reeb omgav ham, thi Straffen laae paa ham, for at vi skulde have Fred, saa i al vor Angest skal ei være Angest, og vi har faaet Lægedom ved hans Saar.

Hvad vi skal lide med ham, det er kun hvad han leed da han vandrede om imellem dem, der var seende blinde og hørende døde, og da han stod bundet midt imellem de Forhærdede, fik onde Ord og Kindheste, fornægtedes af den Svage og fordømtes af de Ugudelige, og det see vi, lader sig Altsammen bære med Rolighed, straffe med Sagtmødighed, overvinde med Ære.

Kun det være da vor Bekymring, vort inderlige Ønske, vor idelige Bøn i Vorherres Jesu Navn, at han ved Troen maae boe i vore Hjerter, og at vi maae blive stærke i Herren, saa det maa baade føles og sees at vor Tro er til Verdens Ende ligesom i Apostlernes Dage, den Heltinde, som overvinder Verden, Amen! i Jesu Navn, Amen!